

Neoprávněný zásah do dobré pověsti právnické osoby

Použití jednotlivých prostředků ochrany a sankcí, které má na zřeteli ustanovení § 19b odst. 2 občanského zákoníku, jakož i rozsah jejich použití náleží soudu. Rozhodnutí soudu vychází z konkrétních okolností neoprávněného zásahu do dobré pověsti právnické osoby na podkladě hodnocení provedených důkazů. Jedná se o volné hodnocení důkazů nevymezené hodnotícími hledisky, jež by byly stanoveny v hmotném právu, a to zejména co do rozsahu použití sankce přiměřeného zadostiučinění uvedeného v § 19b odst. 2 občanského zákoníku.

Použití jednotlivých prostředků ochrany a sankcí, které má na zřeteli ustanovení § 19b odst. 2 občanského zákoníku, jakož i rozsah jejich použití náleží soudu. Rozhodnutí soudu vychází z konkrétních okolností neoprávněného zásahu do dobré pověsti právnické osoby na podkladě hodnocení provedených důkazů. Jedná se o volné hodnocení důkazů nevymezené hodnotícími hledisky, jež by byly stanoveny v hmotném právu, a to zejména co do rozsahu použití sankce přiměřeného zadostiučinění uvedeného v § 19b odst. 2 občanského zákoníku. Má tu podstatný význam hodnocení důkazů ve smyslu ustanovení § 132 občanského soudního řádu, jež stanoví, že důkazy hodnotí soud podle své úvahy, a to každý důkaz jednotlivě a všechny důkazy v jejich vzájemné souvislosti, přičemž pečlivě přihlíží ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 28 Cdo 1640/2001, ze dne 9.4.2002)

Nejvyšší soud rozhodl o dovolání společnosti s ručením omezeným C., zastoupené advokátem, proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích z 3.5.2001, sp.zn. 6 Co 264/2001, vydanému v právní věci vedené u Okresního soudu v Českých Budějovicích pod sp.zn. 24 C 63/2000 (žalující společnosti s ručením omezeným W., zastoupené advokátem, proti žalované C., s.r.o., zastoupené advokátem, o ochranu dobré pověsti právnické osoby a o poskytnutí přiměřeného zadostiučinění), tak, že dovolání zamítl.

Z odůvodnění :

Žalující společnost s ručením omezeným se domáhala žalobou, podanou u soudu 13.3.2000, aby žalované společnosti bylo uloženo uveřejnit na vlastní náklady v příloze „Zaměstnání“ deníku D. omluvu ve znění: „V souvislosti s prezentací nabídky našeho klienta na 23 pracovních míst na místo obchodního zástupce jsme dne 11.1.2000 uveřejnili na straně II. tématické přílohy „Zaměstnání“ deníku D. inzerát, ve kterém jsme v zavádějících souvislostech celkového kontextu neoprávněně poškodili dobrou pověst společnosti W., s r.o. Za tento neoprávněný zásah do její dobré pověsti se tímto společností W. hluboce omlouváme: C., společnost s ručením omezeným“. V žalobě bylo

uvedeno, že v inzerátu, který dala žalovaná společnost uveřejnit dne 11.1.2000 na straně II. přílohy „Zaměstnání“ deníku M. D., byly uvedeny údaje ohledně žalující společnosti, a to např. že v nabídce pracovního uplatnění 23 osob na místo obchodního zástupce u blíže nejmenované zahraniční společnosti se „nejedná o žádnou firmu ze skupiny W.“, že uchazečům se nabízí „lidské pracovní prostředí“ a že nabídka pracovního uplatnění je „zejména určena těm prodejcům, kteří v současné době pracují v některé z multinacionálních superfirem, stále je ještě baví prodávat a rádi by pracovali ve firmě, která by respektovala jejich vlastní názor a osobnost“. Celkové vyznění tohoto inzerátu bylo objektivně způsobilé vyvolat u čtenářů klamný závěr, že všechny negativní údaje, uvedené takto v inzerátu, se týkají žalující společnosti s ručením omezeným W. Takové veřejné zpochybnění hodnotových složek existence žalující společnosti (tj. vlastností souvisejících s činností právnické osoby, vlastností týkajících se personálních a zaměstnaneckých vztahů uvnitř právnické osoby, jakož i otázek pracovního prostředí a pracovních podmínek) přinášel přímo nebo nepřímo zpětnou vazbu na hospodářské výsledky a na úspěšnost právnické osoby v hospodářské soutěži. Uveřejněním tohoto inzerátu se žalovaná společnost dopustila neoprávněného zásahu do dobré pověsti žalující společnosti, objektivně způsobilého vyvolat u obchodních partnerů žalující společnosti i mezi širší veřejností pochybnosti o všech uvedených hodnotových složkách žalující společnosti; došlo tak k hrubému poškození její dobré pověsti. Proto žalující společnost se domáhala také i přiměřeného zadostiučinění v penězích částkou 2 miliony Kč.

Žalovaná společnost s ručením omezeným navrhla zamítnutí žaloby s tím, že žalující společnosti byl již dne 21.1.2000 zaslán omluvný dopis. Byly jí nabídnuty i bezplatné služby, které by v penězích představovaly částku asi 100.000,- Kč. Žalovaná se tedy pokusila o mimosoudní narovnání, k němuž však nedošlo. Žalovaná také namítala, že není v tomto soudním sporu pasívně legitimována, neboť sporný inzerát byl dán k uveřejnění o obsahu, jenž si vyžádala společnost B., s.r.o., která je konkurentem v hospodářské soutěži ve vztahu k žalující společnosti.

Soud prvního stupně vyslechl v řízení pověřené pracovníky žalující i žalované společnosti, vyslechl svědky L. K., M. M., M. H., P. L., K. S. a D. B. a konstatoval obsah listinných dokladů, předložených účastníky řízení. Rozsudkem Okresního soudu v Českých Budějovicích ze 6.12.2000, čj. 24 C 63/2000-96, bylo rozhodnuto, že žalovaná společnost s ručením omezeným je povinna do 30 dnů od právní moci rozsudku uveřejnit na vlastní náklady v příloze „Zaměstnání“ deníku M. D. o rozměru jedné čtvrtiny tiskové sazby omluvu tohoto znění: „V souvislosti s prezentací nabídky našeho klienta na 23 pracovních míst na práci obchodního zástupce jsme dne 11.1.2000 uveřejnili na straně II. tématické přílohy „Zaměstnání“ v deníku M. D. inzerát, ve kterém jsou v zavádějících souvislostech celkového kontextu údaje neoprávněně poškozující dobrou pověst společnosti W., s.r.o. Za tento neoprávněný zásah do její dobré pověsti se tímto společností W., s.r.o., omlouváme: C., společnost s r.o.“. Nebylo vyhověno žalobnímu návrhu, aby žalovaná společnost použila ve své omluvě slovo „hluboce“ v souvislosti s omluvou ve shora stanoveném znění. Žalované společnosti bylo uloženo zaplatit žalující společnosti 500.000,- Kč jako přiměřené zadostiučinění v penězích, a to do 3 měsíců od právní moci rozsudku; byl však zamítnut žalobní návrh na zaplacení další částky 1.500.000,- Kč jako vyšší přiměřené zadostiučinění. Žalované společnosti bylo uloženo zaplatiti žalující společnosti 11.875,- Kč do 3 dnů od právní moci rozsudku. Žalované společnosti bylo také uloženo zaplatit na účet Okresního soudu v Českých Budějovicích zálohově placené svědečné do 3 dnů od právní moci rozhodnutí o výši tohoto svědečného.

V odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně byl uveden závěr, že žalovaná společnost uveřejněním inzerátu z 11.1.2000 v deníku D. zasáhla do dobré pověsti žalující společnosti. Celkové vyznění obsahového kontextu inzerátu bylo objektivně způsobilé vyvolat u čtenářů, zaměstnanců společností i

u zákazníků společnosti pochybnost o solidnosti žalující společnosti ohledně poměrů uvnitř žalující společnosti, zejména co do pracovních podmínek pracovníků i co do pracovního prostředí v žalující společnosti. Žalující společnost má proto právo požadovat přiměřené zadostiučinění; tato společnost požaduje jako zadostiučinění uveřejnění omluvy v celostátním deníku, v němž byl uveřejněn i inzerát, a také poskytnutí zadostiučinění v penězích. Žalobkyni požadovaná omluva je způsobilá odstranit závadný stav; soud prvního stupně pouze vypustil z navrženého textu omluvy slovo „hluboce se omlouvá“ jako výraz denunciační. Podle názoru soudu prvního stupně odpovídá ustanovení § 19b odst. 2 občanského zákoníku to, že jsou-li splněny základní podmínky, za nichž jde o neoprávněný zásah do dobré pověsti právnické osoby, nezbyvá soudu než vyhovět požadované žádosti o sankce, a to i včetně zadostiučinění v penězích. Soud prvního stupně tu vzal v úvahu, že šlo sice o jednorázový zásah, ale se značným teritoriálním dopadem, a že šlo o zásah, k němuž došlo v zájmu konkurenční firmy a že tu šlo u obou společností o významné firmy, zavedené na našem i evropském trhu. Jako přiměřené zadostiučinění shledal soud prvního stupně v daném případě částku 500.000,- Kč. Výrok o nákladech řízení byl soudem prvního stupně odůvodněn ustanovením § 142 odst. 3 občanského soudního řádu.

O odvolání žalované společnosti s ručením omezeným proti uvedenému rozsudku soudu prvního stupně rozhodl Krajský soud v Českých Budějovicích rozsudkem z 3.5.2001, sp.zn. 6 Co 284/2001. Rozsudek soudu prvního stupně byl potvrzen ve výroku o povinnosti žalované společnosti zaplatit žalobkyni 500.000,- Kč, jakož i ve výroku o nákladech řízení mezi účastníky řízení navzájem. Ve výrocích rozsudku týkajících se uložení povinnosti žalované společnosti uveřejnit na vlastní náklady v deníku M. D. omluvu, dále ve výroku nevyhovujícím návrhu žalující společnosti na vyslovení „hluboké“ omluvy a ve výroku, jímž byl zamítnut žalobní návrh na zaplacení další částky 1.500.000,- Kč zůstal rozsudek soudu prvního stupně nedotčen. Odvolací soud uložil žalované společnosti zaplatit žalobkyni na náhradu nákladů odvolacího řízení 3.150,- Kč. Žalované bylo ještě uloženo zaplatit na účet Okresního soudu v Českých Budějovicích na úhradu svědečného částku 5.964,- Kč. Výrokem rozsudku odvolacího soudu bylo vysloveno, že se připouští dovolání proti rozsudku odvolacího soudu podle ustanovení § 239 odst. 1 občanského soudního řádu, neboť odvolací soud měl za to, že tímto rozsudkem byla řešena zásadní právní otázka, již se uveřejněná judikatura soudů dosud nezabývala.

V odůvodnění rozsudku odvolacího soudu bylo uvedeno, že podle ustanovení § 19b odst. 3 občanského zákoníku je možné se při neoprávněném použití názvu právnické osoby domáhat u soudu, aby se neoprávněný uživatel zdržel užívání názvu postižené právnické osoby a aby odstranil závadný stav; je tu možné domáhat se též přiměřeného zadostiučinění, a to i v penězích; ustanovení § 19b odst. 2 platí přiměřeně i pro neoprávněný zásah do dobré pověsti právnické osoby. Odvolací soud tu poukazoval na srovnání právní úpravy obsažené v ustanoveních § 13 občanského zákoníku i § 19b občanského zákoníku, a byl toho názoru, že obě tato ustanovení obsahují vedle odstranění následků neoprávněného zásahu i přiznání přiměřeného zadostiučinění, tedy satisfakce, která může mít např. formu omluvy, ale i formu majetkového plnění v penězích. Z ustanovení § 19b občanského zákoníku však nevyplývá závěr (k němuž dospěl soud prvního stupně), že by při rozhodování o sankcích za neoprávněný zásah do dobré pověsti právnické osoby bylo nutné vždy v každém případě vedle morálního zadostiučinění poskytovat i zadostiučinění v penězích. Avšak s přihlédnutím k povaze neoprávněného zásahu v daném případě (ke konkrétní situaci, v níž k zásahu došlo) byl odvolací soud toho názoru, že tu je na místě přiznat vedle morálního zadostiučinění (omluvy uveřejněné v deníku s celostátní působností) také peněžní zadostiučinění, a to v částce 500.000,- Kč, jež byla určena soudem prvního stupně, nikoli však v částce vyšší. Proto v této základní otázce potvrdil odvolací soud výrok rozsudku soudu prvního stupně jako věcně správný ve smyslu ustanovení § 219 občanského soudního řádu. Výroky o nákladech řízení byly odvolacím soudem

odůvodněny ustanoveními § 224, § 142 odst. 1 a § 148 odst. 1 občanského soudního řádu i ustanoveními vyhlášky č. [177/1996](#) Sb.

Rozsudek odvolacího soudu byl doručen advokátu, který žalovanou společnost v řízení zastupoval, dne 21.6.2001 a dovolání ze strany žalované bylo předáno na poště k doručení Okresnímu soudu v Českých Budějovicích dne 20.7.2001, tedy ve lhůtě stanovené v § 240 odst. 1 občanského soudního řádu (ve znění před novelizací zákonem č. [30/2000](#) Sb.).

Dovolávající se žalovaná společnost ve svém dovolání navrhovala, aby rozsudek odvolacího soudu byl zrušen stejně jako rozsudek soudu prvního stupně a aby věc byla vrácena k dalšímu řízení. Co do přípustnosti dovolání bylo v dovolání poukazováno na ustanovení § 239 odst. 1 občanského soudního řádu. Jako dovolací důvod dovolatelka uplatňovala, že rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci, jak to má na zřeteli ustanovení § 241 odst. 3 písm. d/ občanského soudního řádu.

Ve svém dovolání dovolávající se společnost uznávala, že žaloba žalobkyně byla v této právní věci důvodná, neboť žalovaná společnost uveřejněním inzerátu zasáhla do dobré pověsti žalující společnosti. V řízení v daném případě šlo pouze o to, jaké zadostiučinění by mělo být žalobkyni přiznáno. Z výsledků dokazování, provedeného v tomto řízení, nevyplývalo, že by po uveřejnění inzerátu z 11.1.2000 došlo např. k úbytku tržeb na straně žalující společnosti od jejich dosavadních odběratelů anebo k úbytku zájmu uchazečů o místo obchodního zástupce, popřípadě že by došlo k odchodu stávajících obchodních zástupců žalující společnosti; naopak bylo zjištěno ohledně všech těchto zmíněných údajů, že žalující společnost expanduje a že v roce 2000 získala více nových prodejců než v předchozím období. S ohledem na tyto výsledky provedeného dokazování lze mít za to, že nedošlo k faktickému poškození dobré pověsti žalující společnosti, a to ani navenek, ani co do vnitřních poměrů v žalující společnosti. Zřejmě proto také soud prvního stupně ve výroku rozsudku, jímž žalobě vyhověl, vypustil z výroku ukládajícího žalované uveřejnění omluvy navržené znění „hluboce se omlouváme“. Odvolací soud však přesto přiznal žalující společnosti přiměřené zadostiučinění v penězích, i když na rozdíl od soudu prvního stupně byl toho názoru, že v těchto právních věcech může obstat i samotné morální zadostiučinění. Svůj názor na přiznání i finančního zadostiučinění odvolací soud blíže nevyložil. Dovolatelka je toho názoru, že zveřejnění inzerátu z 11.1.2000 zasáhlo dobrou pověst žalující společnosti jen nepodstatně, a to jen ohledně vztahů uvnitř žalující společnosti z hlediska posuzování pracovních podmínek zaměstnanců a pracovního prostředí na pracovištích žalující společnosti; nijak nebylo ohroženo postavení žalující společnosti na trhu a z inzerátu nevyplývaly také žádné nepříznivé dopady pro činnost této společnosti.

Dovolatelka dále poukazovala na to, že právní úprava obsažená v § 19b odst. 2 a 3 občanského zákoníku je velmi kusá a že proto je na místě přiměřeně použít i obdobné úpravy, která je obsažena v ustanoveních § 11 a § 13 občanského zákoníku, týkající se ochrany osobnosti. Bylo tu třeba se zabývat existencí i závažností faktických důsledků neoprávněného zásahu a tím, zda neoprávněný zásah byl sám o sobě zvláště hrubým porušením obecně uznávaných zásad slušnosti, morálky apod. Dobrá pověst žalující společnosti nebyla snížena ve značné míře, neboť neoprávněný zásah se týkal pouze vnitřních poměrů v této společnosti a nepřinesl s sebou žádné citelné důsledky.

Dovolatelka poukazovala posléze i na to, že jednala podle dispozic a pokynů svého klienta při objednávání inzerátu z 11.1.2000; bez schválení textu a bez dodání podrobností k inzerátu od tohoto

klienta by bývala ani nemohla přikročit k objednavce otištění inzerátu.

Při posuzování tohoto dovolání dovolávající se žalované společnosti s ručením omezeným vycházel dovolací soud z ustanovení dvanácté části, hlavy první, bodu 17 zákona č. [30/2000](#) Sb., podle něhož dovolání proti rozhodnutím odvolacího soudu, vydaným přede dnem účinnosti uvedeného zákona anebo vydaným po řízení provedeném podle dosavadních právních předpisů, se projednají a rozhodne se o nich podle dosavadních procesních předpisů (tj. podle ustanovení občanského soudního řádu - zákona č. [99/1963](#) Sb. ve znění před novelizací zákonem č. [30/2000](#) Sb.).

Dovolání tu bylo přípustné podle ustanovení § 239 odst. 1 občanského soudního řádu (ve znění před novelizací zákonem č. [30/2000](#) Sb.), protože odvolací soud ve výroku svého rozhodnutí vyslovil, že je proti tomuto rozhodnutí dovolání přípustné, protože jde o rozhodnutí po právní stránce zásadního významu.

V rozhodnutí uveřejněném pod č. 34/1994 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, vydávané Nejvyšším soudem, bylo vyloženo, že připustil-li odvolací soud dovolání jen v souvislosti s právním posouzením (výkladem) určitého pojmu, vymezil tím zásadně dovolací důvod a dovolacímu soudu nepřísluší přezkoumávat rozsudek odvolacího soudu např. z hledisek závěrů odvolacího soudu o skutkových zjištěních.

Dovolatelka uplatňovala jako důvod dovolání to, že rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci.

Nesprávné právní posouzení věci může spočívat buď v tom, že soud posoudí projednávanou právní věc podle nesprávného právního předpisu anebo si použitý právní předpis nesprávně vyloží (viz z rozhodnutí uveřejněného pod č. 3/1998 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek text na str. 13 /45/).

Podle ustanovení § 19b odst. 1 občanského zákoníku mají právnické osoby svůj název, který musí být určen při jejich zřízení. Při neoprávněném použití názvu právnické osoby je možné se domáhat u soudu, aby se neoprávněný uživatel názvu zdržel jeho užívání a odstranil závadný stav; je možné se též domáhat přiměřeného zadostiučinění, které může být požadováno i v penězích (§ 19b odst. 2 občanského zákoníku). Podle ustanovení § 19b odst. 3 občanského zákoníku platí § 19b odst. 2 občanského zákoníku i pro neoprávněný zásah do dobré pověsti právnické osoby.

Z ustanovení § 19b odst. 2 a 3 občanského zákoníku tedy vyplývá možnost právnické osoby, postížené neoprávněným zásahem do její dobré pověsti, domáhat se u soudu, aby subjekt neoprávněného zásahu se zdržel takového zásahu do dobré pověsti právnické osoby a aby odstranil závadný stav, jakož i se domáhat přiměřeného zadostiučinění, které může být požadováno i v penězích. Domáhání se tohoto zdržení se neoprávněného zásahu do dobré pověsti právnické osoby a odstranění závadného stavu, jakož i domáhání se přiměřeného zadostiučinění je podle citovaného ustanovení občanského zákoníku „možné“. Z tohoto zákonného znění nevyplývá povinnost soudu vždy ukládat všechny tyto zákonem uvedené možné prostředky ochrany a sankcí. Posouzení této možnosti náleží soudu, u něhož se lze uvedených prostředků ochrany a sankcí domáhat. Pro úvahu soudu stanoví občanský zákoník v § 19b odst. 3 jen hledisko přiměřenosti posouzení neoprávněného

zásahu do dobré pověsti právnické osoby jako při posouzení neoprávněného použití názvu právnické osoby, což se vztahuje jmenovitě i na užití prostředků ochrany a sankcí bez možnosti úvahy o použití jiných prostředků ochrany a sankcí. Právo na ochranu proti neoprávněným zásahům do dobré pověsti právnické osoby působí vůči všem subjektům těchto zásahů, kteří neoprávněně zasáhli (tedy způsobili škodlivý následek) do dobré pověsti právnické osoby. Použití jednotlivých prostředků ochrany a sankcí, které má na zřeteli ustanovení § 19b odst. 2 občanského zákoníku, jakož i rozsah jejich použití náleží soudu, jak to uváděné ustanovení stanoví („je možné se domáhat u soudu“). Tato úvaha soudu vychází z konkrétních okolností neoprávněného zásahu do dobré pověsti právnické osoby na podkladě hodnocení provedených důkazů. Jde tu o volné hodnocení důkazů nevymezené hodnotícími hledisky, jež by byly stanoveny v hmotném právu, a to zejména co do rozsahu použití sankce přiměřeného zadostiučinění uvedeného v § 19b odst. 2 občanského zákoníku. Má tu tedy podstatný význam hodnocení důkazů ve smyslu ustanovení § 132 občanského soudního řádu, jež stanoví, že důkazy hodnotí soud podle své úvahy, a to každý důkaz jednotlivě a všechny důkazy v jejich vzájemné souvislosti, přičemž pečlivě přihlíží ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci.

Odvolací soud v daném případě takto při aplikaci i výkladu ustanovení § 19b odst. 3 občanského zákoníku postupoval. V odůvodnění svého rozsudku z 3.5.2001 (sp.zn. 6 Co 284/2001 Krajského soudu v Českých Budějovicích) odvolací soud uvedl (na str. 4 v posledním odstavci), které skutečnosti vyšly v řízení najevo a které z nich považoval za významné pro posouzení rozsahu přiměřeného zadostiučinění v tomto případě – tedy konkrétní situaci, v níž k neoprávněnému zásahu došlo a charakter postižené právnické osoby (tj. např. i v řízení doložená dosavadní dobrá pověst právnické osoby od jejího vzniku do doby, kdy došlo k neoprávněnému zásahu ze strany žalované společnosti s ručením omezeným).

Nemohl proto dovolací soud přisvědčit názoru dovolávající se společnosti s ručením omezeným C., že by tu rozhodnutí odvolacího soudu spočívalo na nesprávném právním posouzení věci ve smyslu ustanovení § 241 odst. 3 písm. d/ občanského soudního řádu (ve znění před novelizací zákonem č. [30/2000 Sb.](#)), tedy že by projednávaná právní věc byla posouzena podle nesprávného právního předpisu nebo že by si odvolací soud nesprávně vyložil ustanovení § 19b odst. 2 občanského zákoníku (v souvislosti s ustanovením § 132 občanského soudního řádu).

Přikročil proto dovolací soud k zamítnutí dovolání dovolatelky podle ustanovení § 243b odst. 1 a 5 občanského soudního řádu (v již citovaném znění).

© EPRAVO.CZ – Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Společný nájem bytu manžely \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Blankosměnka](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Valná hromada](#)

- [Směnečný a šekový platební rozkaz, prominutí zmeškání lhůty \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Smlouva o dílo \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Veřejné zakázky](#)
- [Výklad právních předpisů, přepravní smlouva](#)
- [Smluvní pokuta \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)